

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Uluslararası Hakemli Dergi / International Refereed Journal

DÜSBED

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Dicle University Journal of Social Sciences Institute

ISSN : 1308 - 6219

ŞUBAT - 2025

YIL - 17

SAYI - 38

Uluslararası Hakemli Dergi / International Refereed Journal

DÜSBED

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Dicle University Journal of Social Sciences Institute

ISSN : 1308 - 6219

ŞUBAT – 2025

YIL: 17

SAYI: 38

DÜSBED yılda üç kez yayınlanan uluslararası hakemli ve indeksli bir dergidir.

DÜSBED'de yayınlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yayınlanan yazıların bütün yayın hakları **DÜSBED**'e aittir.

Yayınlanan yazılar yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz.

Yayın Kurulu, dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir.

Dergimize gönderilen makaleler için herhangi bir telif ücreti ödenmez.

Dergimiz, **ULAKBİM TR DİZİN**, **ERİH PLUS**, **ASOS**, **TEİ (Türk Eğitim İndeksi)**, **Research Bible**, **Scientific Indexing Service**, **Index Copernicus**, **Google Scholar**, **Akademik Dizin (Akademik Türk Dergileri İndeksi)** ve **SOBİAD** tarafından taranmakta ve dergipark platformunda yer almaktadır.

ISSN: 1308 - 6219

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Diyarbakır / TÜRKİYE

ŞUBAT - 2025

Uluslararası Hakemli Dergi / International Refereed Journal

DÜSBED

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Dicle University Journal of Social Sciences Institute

ISSN : 1308 - 6219

ŞUBAT – 2025

YIL: 17

SAYI: 38

BAŞ EDİTÖR/ CHIEF EDITOR

Doç. Dr. İbrahim TAVUKÇU - Dicle Üniversitesi

SAYI EDİTÖRLERİ / EDITORS

Dr. Öğr. Üyesi Mekki ULUDAĞ - Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet Felat AKTAN - Dicle Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ferat KAYA - Dicle Üniversitesi

YARDIMCI EDİTÖRLER

Dr. Öğr. Üyesi Meryem ÇAKIR KANTARCIOĞLU – Dicle
Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Pınar DURSUN YAMAÇ - Dicle Üniversitesi

Dr. Arş. Gör. Ahmet Fethi GÜN - Dicle Üniversitesi

E-mail: sbd@dicle.edu.tr

Web: <https://dergipark.org.tr/en/pub/diclesosbed>

Adres: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tel: 0 412 241 10 00 / 8480 - 8469

DİYARBAKIR

Uluslararası Hakemli Dergi / International Refereed Journal

DÜSBED

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Dicle University Journal of Social Sciences Institute

ISSN : 1308 - 6219

ŞUBAT – 2025

YIL: 17

SAYI: 38

Alan Editörleri / Field Editors

Antropoloji	Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL	Hacettepe Üniversitesi
Arkeoloji	Prof. Dr. Aytaç ÇOŞKUN	Dicle Üniversitesi
Coğrafya	Doç. Dr. Mehmet Sait ŞAHİNALP	Harran Üniversitesi
Çağdaş Türk Lehçeleri	Doç. Dr. Çaşteğın TURGUNBAYER	Dicle Üniversitesi
Dil Bilim	Doç. Dr. Faruk GÖKÇE	Dicle Üniversitesi
Dinler Tarihi	Prof. Dr. Canan SEYFELİ	Dicle Üniversitesi
Doğu Dilleri ve Edebiyatı	Prof. Dr. Mesut ERGİN	Dicle Üniversitesi
Eski Türk Edebiyatı	Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ	Dicle Üniversitesi
Felsefe	Prof. Dr. Bülent SÖNMEZ	Kâtip Çelebi Üniversitesi
Felsefe ve Din Bilimleri	Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Güzel Sanatlar	Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Halk Bilimi	Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Hukuk	Dr. Öğr. Üyesi Ömer ERGÜN	Dicle Üniversitesi
İktisat	Doç. Dr. Mehmet SONGUR	Dicle Üniversitesi
İşletme	Prof. Dr. Abdülkadir BİLEN	Dicle Üniversitesi
İletişim	Doç. Dr. Aslı AYDEMİR	Dicle Üniversitesi
İslam Tarihi ve Sanatı	Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	İstanbul Üniversitesi
Kamu Yönetimi	Prof. Dr. Yılmaz DEMİRHAN	Batman Üniversitesi
Psikoloji	Doç. Dr. Özlem TOLAN	Dicle Üniversitesi
Sağlık Yönetimi	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin KURT	Dicle Üniversitesi
Sanat Tarihi	Prof. Dr. İrfan YILDIZ	Dicle Üniversitesi
Sosyoloji	Prof. Dr. Naciye YILDIZ	Dicle Üniversitesi
Tarih	Doç. Dr. Mehmet Salih ERPOLAT	Dicle Üniversitesi
Temel İslam Bilimleri	Prof. Dr. Metin BOZAN	Dicle Üniversitesi
Türk İslam Edebiyatı	Doç. Dr. M. Felat AKTAN	Dicle Üniversitesi

Yayın ve Danışma Kurulu

- Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN - *İstanbul Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi - İstanbul*
- Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN – *Trakya Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi - Edirne*
- Prof. Dr. Ahmet TAŞĞIN - *Necmettin Erbakan Üniversitesi - Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi - Konya*
- Prof. Dr. Ali Fuat ÖRENÇ – *İstanbul Üniversitesi – Edebiyat Fakültesi - İstanbul*
- Prof. Dr. Bülent GÜL - *Hacettepe Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi - Ankara*
- Prof. Dr. Canan SEYFELİ - *Dicle Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi - Diyarbakır*
- Prof. Dr. Cemal TOSUN – *Ankara Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi - Ankara*
- Prof. Dr. Ferruh AĞCA - *Osmangazi Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi – Eskişehir*
- Prof. Dr. Grazyna ZAJAC - *Jagiellonian Üniversitesi – Polonya*
- Prof. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK – *Fırat Üniversitesi – Edebiyat Fakültesi - Elazığ*
- Prof. Dr. İrfan YILDIZ – *Dicle Üniversitesi - Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi – Diyarbakır*
- Prof. Dr. Mahmut Hamdi AKIN – *Necmettin Erbakan Üniversitesi – Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi*
- Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ - *Hitit Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi – Çorum*
- Prof. Dr. Mehmet Sait ŞAHİNALP - *Harran Üniversitesi - Fen-Edebiyat Fakültesi - Şanlıurfa*
- Prof. Dr. Metin KARTAL - *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi - Ankara*
- Prof. Dr. Mesut ERGİN- *Dicle Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi - Diyarbakır*
- Prof. Dr. Mustafa AVCI - *Selçuk Üniversitesi - Hukuk Fakültesi – Konya*
- Prof. Dr. Muzaffer KOÇ – *Marmara Üniversitesi – Siyasal Bilgiler Fakültesi – İstanbul*
- Prof. Dr. Nurten ÇETİN – *Trakya Üniversitesi – Edebiyat Fakültesi - Edirne*
- Prof. Dr. Ramazan YILDIRIM - *Karatay Üniversitesi - Hukuk Fakültesi - Konya*
- Prof. Dr. Rüstem ERKAN - *Dicle Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi - Diyarbakır*
- Prof. Dr. Osman KARATAY – *Ege Üniversitesi - Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü - İzmir*
- Prof. Dr. Yıldız Dilek ERTÜRK - *İstanbul Üniversitesi - İletişim Fakültesi – İstanbul*
- Prof. Dr. Yılmaz BİNGÖL – *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi – Siyasal Bilgiler Fakültesi - Ankara*
- Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL – *Hacettepe Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi – Ankara*
- Prof. Dr. Merziye NECEFOVA – *Azerbaycan Milli İlimler Akademisi – Edebiyat Ens. – Azerbaycan*
- Prof. Dr. *Aytaç COŞKUN -Dicle Üniversitesi- Edebiyat Fakültesi-Diyarbakır*
- Doç. Dr. Ferruh ÖZPİLAVCI - *Marmara Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi – İstanbul*
- Doç. Dr. Gökhan SAVAŞ – *Sosyal Bilimler Üniversitesi – Sosyal ve Beşeri Bilimler Fak. – Ankara*
- Doç. Dr. Gülnoz SATTAROVA - *Özbekistan Bilimler Akademisi - Özbekistan.*
- Doç. Dr. Gülşah ESER – *Harran Üniversitesi – Edebiyat Fakültesi - Şanlıurfa*
- Doç. Dr. Liliana BOŞCAN – *Bükreş Üniversitesi – Tarih Fakültesi – Romanya*
- Doç. Dr. M. Felat AKTAN - *Dicle Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi – Diyarbakır*
- Doç. Dr. Martine ASSENAT – *Paul Valery Üniversitesi – Fransa*
- Doç. Dr. Musa ÖZTÜRK – *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi – İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi - Ankara*
- Doç. Dr. Nicola LANERI – *Catania Üniversitesi- İtalya*

Doç. Dr. Ozan ZENGİN – *Ankara Üniversitesi – Siyasal Bilgiler Fakültesi – Ankara*

Doç. Dr. Vahap COŞKUN – *Dicle Üniversitesi – Hukuk Fakültesi – Diyarbakır*

Dr. Ankhbayar DANUU – *Moğolistan Devlet Üniversitesi – Moğolistan*

İndeks Sorumlusu

Dr. Öğr. Üyesi Mekki ULUDAĞ - Dicle Üniversitesi

Dil ve Anlatım Editörü

Doç. Dr. M. Felat AKTAN - Dicle Üniversitesi

Yabancı Dil Editörleri

Prof. Dr. Tahirhan AYDIN - Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Selen TEKALP - Dicle Üniversitesi

Redaktör

Dr. Öğr. Üyesi Mekki ULUDAĞ - Dicle Üniversitesi

Dış Temsilciler Koordinatörü

Doç. Dr. Faruk GÖKÇE - Dicle Üniversitesi

Hukuk Danışmanı

Av. Recep ÖTER - Diyarbakır

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

DÜSBED

ISSN: 1308 – 6219 ŞUBAT - 2025 YIL: 17 SAYI: 38

2025 ŞUBAT SAYISI HAKEMLERİ

Abdulahkim Koçin	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Ahmet Tan	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
Ahmet Özdemir	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
Aylin Görgün Baran	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Biröl Mercan	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Bülent Kaya	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
Elif Duran Oto	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Erdal Eke	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Esra Yıldırım Söylemez	KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
Fatma Okur Çakıcı	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
Fatma Kantas Yılmaz	SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
Ferhat Uslu	NUH NACİ YAZGAN ÜNİVERSİTESİ
Feyza Bulut	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Fulya Doğruel	BANDIRMA ONYEDİ EYLUL UNIVERSITY
Gul Erbay Aslitürk	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Gülreyhan Şutanrıkulu	BATMAN ÜNİVERSİTESİ
Hakan Asan	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Hasan Güler	USAK UNIVERSITY
Hatice Gül Küçükbezci	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Hikmetullah Ertaş	ZONGULDAK BULENT ECEVİT UNIVERSITY
Mehmet Mandaloğlu	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Meltem Erdoğan	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Mikail Bülbül	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
Muhammet Mustafa Bayraktar	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
Munise Tuğba Aktaş	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Murat Öntuğ	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
Nilsen Gökçen Uluk	DOKUZ EYLUL UNIVERSITY
Osman Aslanoglu	DİCLE UNİVERSİTY
Rasoul Arabkhani	PAYAM NOUR UNIVERSITY
Resul Geyik	MARDIN ARTUKLU UNIVERSITY
Selen Tekalp	DİCLE ÜNİVERSİTESİ

Serkan Küçükşenel	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Tarik Ziyad Çelik	DICLE UNIVERSITY
Tuncay İmamođlu	ATATÜRK ÜNİVERSİTY
Yakup Aykaç	VAN YYÜ
Yaşar Kaplan	HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ
Yunus Balcı	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Zeynep Özgüner	HASAN KALYONCU UNIVERSITY
İbrahim Halil Tanık	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
İmren Pınar Dülğar	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
Şeref Göküş	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

MAKALELER /ARTICLES**1 – Araştırma Makalesi / Research Article****COMPARATIVE ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT PROCESS OF MOSQUES
IN TURKISH AND IRANIAN ISLAMIC ARCHITECTURE**

TÜRKİYE VE İRAN İSLAMİ MİMARİSİNDE YER ALAN CAMİLERİN GELİŞİM SÜRECİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI

Navid KHALEGHIMOĞHADDAM

ss. / pp. 1-19

2 - Araştırma Makalesi / Research Article**ARİF NİHAT ASYA’NIN ŞİİRLERİNDE DEPREM**

EARTHQUAKES IN THE POEMS OF ARİF NİHAT ASYA

Ahmet USLU

ss. / pp. 20-36

3 - Araştırma Makalesi / Research Article**TÜRKİYE’DE ÜRETİM YÖNETİMİ EĞİTİMİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR
ÜRETİMİN İŞLENME DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ¹**

DETERMINATION OF TEACHING LEVEL OF SUSTAINABILITY IN PRODUCTION
MANAGEMENT EDUCATION IN TURKEY

Recep AKDAĞ

ss. / pp.37-66

4 - Araştırma Makalesi / Research Article**SEZAI KARAKOÇ’UN ŞİİRLERİNDE BİR İMGE OLARAK KUŞ**

BIRD AS AN IMAGE IN SEZAI KARAKOÇ’S POEMS

Mahir KARACAR - Cansu ORAL

ss. / pp.67-89

5 - Araştırma Makalesi / Research Article**DISABILITY AS AN ALLEGORY OF COLONIALISM IN J.M. COETZEE'S *FOE***

J.M. COETZEE'NİN *FOE* ROMANINDA SÖMÜRGEÇİLİĞİN ALEGORİSİ OLARAK
ENGELLİLİK

Ersoy GÜMÜŞ

ss. / pp.90-102

6 - Araştırma Makalesi / Research Article**İLAHİYAT/İSLAMİ İLİMLER ARAPÇA LİSANS PROGRAMLARI: MEVCUT
DURUM, İMKANLAR VE ZORLUKLAR**

THEOLOGY/ ISLAMIC SCIENCES ARABIC DEGREE PROGRAMS: CURRENT SITUATION,
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES

Sabahattin BALA

ss. / pp.103-129

7- Araştırma Makalesi / Research Article**AHMET HAMDİ TANPINAR'IN *KİTAP KORKUSU*'NDA BİR SORUNSAK
OLARAK KİTAP OKURLUĞU**

BOOK READERSHIP AS A PROBLEMATIC IN AHMET HAMDİ TANPINAR'S KİTAP
KORKUSU

Elif DURAN OTO

ss. / pp.130-147

8 - Araştırma Makalesi / Research Article**ESKİ MEZOPOTAMYA VE ESKİ TÜRK TOPLUMLARINDA YERALTI
DÜNYASININ TANRILARI: NERGAL VE ERLİK**

DEITIES OF THE UNDERWORLD IN ANCIENT MESOPOTAMIAN AND ANCIENT TURKIC
SOCIETIES: NERGAL AND ERLİK

Esra ATCI

ss. / pp.148-168

9- Araştırma Makalesi / Research Article**HADİS TARİHİNDE İMLÂ**

İMLÂ IN HISTORY OF HADITH

Ali KARAKAŞ

ss. / pp.169-192

10- Araştırma Makalesi / Research Article**PRO-SOCIAL AND PRO-SELF NUDGE: SCHOLARS' NUDGING ATTITUDES IN TURKIYE**

TOPLUM YANLISI VE BİREY YANLISI DÜRTME: TÜRKİYE'DE AKADEMİSYENLERİN DÜRTME ALGILARI

Sema Müge Özdemiray - Belgin Uçar Kocaoğlu - Hande Karamanoğlu

ss. / pp.193-214

11- Araştırma Makalesi / Research Article**POSTMODERN DÖNEMDE İDEAL BEDEN İNŞASINDA SOSYAL MEDYANIN ETKİSİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

A RESEARCH ON THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON THE CONSTRUCTION OF THE IDEAL BODY IN THE POST-MODERN PERIOD

Beyza Melike İlter - Fatma Ceyda Baş

ss. / pp.215-246

12- Araştırma Makalesi / Research Article**COVID-19 SALGINI DÖNEMİNDE KORONAVİRÜS BİLİM KURULU'NUN BASIN DUYURULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

EVALUATION OF THE PRESS BRIEFING OF THE CORONAVIRUS SCIENTIFIC COMMITTEE DURING THE COVID-19 EPIDEMIC PERIOD

Abdurrahman Yunus SARIYILDIZ

ss. / pp.247-272

13- Araştırma Makalesi / Research Article**CUMHURİYET DÖNEMİ SALNAMESLERİNDE DİYARBAKIR (1925-1928)**

DIYARBAKIR IN REPUBLICAN PERIOD YEARBOOKS (1925-1928)

Nesrin HANGÜL

ss. / pp.273-295

14- Araştırma Makalesi / Research Article**SURİYELİLERİN PORTRESİ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN ÖTESİNDE Mİ? BİR ELEŞTİREL LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ**

IS THE PORTRAIT OF SYRIANS BEYOND ACADEMIC STUDIES? A CRITICAL LITERATURE REVIEW

Recep BAYDEMİR

ss. / pp.296-325

15- Araştırma Makalesi / Research Article**JÎN DERGİSİNDE TARİH YAZIMI: BİR MİLLETİN KÖKLERİNİ ARAMAK**

LI PEY KOKA NETEWWEYEKÊ: DÎROKNÛSÎN DI KOVARA JÎNÊ DE

SEARCHING FOR THE ROOTS OF A NATION: HISTORIGRAPHY IN JÎN MAGAZINE

İbrahim TARDUŞ

ss. / pp.326-346

16- Araştırma Makalesi / Research Article**TÜRKİYE'DE PARTİ İÇİ DEMOKRASİNİN ZORLUKLARI**

CHALLENGES OF INTRA-PARTY DEMOCRACY IN TURKEY

Cem ANGIN

ss. / pp.347-368

17- Araştırma Makalesi / Research Article**KURDÎZAN - KURMANCÎ 1 ASTA DESTPÊKÊ KÛRTÇE ÖĞRETİM SETİNİN DİL BECERİLERİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ**

AN ANALYSIS ON KURDÎZAN – KURMANCÎ KURDISH TEACHING SET IN TERMS OF TEACHING LANGUAGE SKILLS

Şehmus Kurt

ss. / pp.369-387

18- Araştırma Makalesi / Research Article**Z KUŞAĞI VE İŞ YAŞAMINA İLİŞKİN TÜRKÇE MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ**

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF TURKISH ARTICLES REGARDING GENERATION Z AND WORK LIFE

Hatice AĞCA

ss. / pp.388-411

19- Araştırma Makalesi / Research Article**KLASİK ARAP LİTERATÜRÜNDE İLK OTOBİYOGRAFİ ÖRNEKLERİ: HAKÎM ET-TİRMİZÎ'NİN *BÛDÛVVÛ ŞE'N* İSİMLİ ESERİ**

THE FIRST EXAMPLES OF AUTOBIOGRAPHY IN CLASSICAL ARABIC LITERATURE: HAKÎM ET-TIRMIDHÎ'S WORK NAMED *BUDUWWU SHA 'N*

Ferhat Gökçe

ss. / pp.412-432

20- Araştırma Makalesi / Research Article**GÜNEY KAHRAMANMARAŞ'IN HOLOSEN DÖNEM PALEOİKLİMİ: MAKROFİZİKSEL İKLİM MODELİ ÖN SONUÇLARI**

PALEOCLIMATE OF THE SOUTHERN KAHRAMANMARAŞ DURING THE HOLOCENE PERIOD: MACROPHYSICAL CLIMATE MODEL PRELIMINARY RESULTS

Arman Tekin

ss. / pp.433-454